

بهبادهای برای به رسمیت شناختن توانایی‌های نابینایان

۲۳ مهر در تقویم جهانی به نام روز عصای سفید ثبت شده است. روزی که می‌تواند فراتر از یک نام باشد و به شناخت بهتر جامعه از قشر نابینایان و کم‌بینایان منجر شود.

ایسنا/آذربایجان شرقی ۲۳ مهر در تقویم جهانی به نام روز عصای سفید ثبت شده است. روزی که می‌تواند فراتر از یک نام باشد و به شناخت بهتر جامعه از قشر نابینایان و کم‌بینایان منجر شود.

روز جهانی عصای سفید، یادآور احترام، آگاهی و مسئولیت اجتماعی نسبت به نابینایان و کم‌بینایان است. این روز فرصتی است تا نگاه جامعه به افراد دارای آسیب بینایی، از ترجم به توانمندی تغییر کند و زمینه برای حضور برابر آنان در همه عرصه‌ها فراهم شود.

یک مدرس زبان نابینایان در گفت‌وگو با ایسنا بیان کرد: روز عصای سفید فرصتی برای افزایش آگاهی افراد عادی از توانمندی‌ها، محدودیت‌ها، دستاوردها، نیازها و شایستگی‌های نابینایان است.

زهرا باقری، فارغ التحصیل کارشناسی ارشد زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه تبریز که خود نیز نابینا است، در گفت‌وگو با ایسنا، از سابقه شغلی و فعالیت خود در این حوزه گفت: پنج سال است که در اداره کل آموزش و پرورش استان مشغول به کار شده‌ام. دو سال اول در پژوهشسرای دانش آموزی فعالیت داشته و الآن سه سال است که در کانون فرهنگی-تربیتی

مشغول خدمت به دانش آموزان هستم. اشتیاق و اولویت اول من خدمت در مدارس استثنائی، بویژه آموزشگاه نابینایان بوده است تا بتوانم دین خود را به هم نوعانم ادا کنم. وک ادامه داد: شوق و علاقه من به یاد دادن و یاد گرفتن امری ذاتی است. از طرف دیگر، محروم شدن از تحصیل در سالهای اولیه کودکی، این شوق را در وجود من شعله‌ورتر و پابدارتر

کرده است. همیشه دنبال یاد گرفتن و آشنایی با ناشناخته‌ها بودم و هر وقت که دوستان کوچک نابینای خود را می‌بینم، روح جستجوگر خودم در دوران کودکی در برابر من زنده می‌شود.

شود. من در کلاس چیزی به بچه‌ها یاد نمی‌دهم؛ فقط تلاش می‌کنم تا شوق یادگیری را در درون آن‌ها برانگیزم. **نمی‌دانم اگر روزی چالش‌ها تمام شوند، دنیاى من چه شکلی خواهد بود؟** وک تصریح کرد: ما ساکن تبریز هستیم. وقتی من در تهران استخدام شدم، همه می‌گفتند زندگی تنها، در تهران کاری نیست که تو از عهده آن برپایی. حتی خودم هم شک داشتم. اما

رفتم و شد. تجربه خوبی از این دو سال به دست آوردم. حالا که در تبریز مشغول به کار هستم، باز هم چالش‌ها ادامه دارند. در محیط کار با کمبودهای بسیاری دست و پنجه نرم می‌کنم.

به خصوص در اوایل حضورم در تبریز، از اینکه می‌دیدند من هم می‌توانم همانند افراد عادی کار کنم و حتی بازده بیشتری داشته باشم، تعجب می‌کردند. الآن اوضاع خوب است. باقری افزود: با بچه‌های نابینا نباید کار کنی؛ باید با آن‌ها زندگی کنی. باید به دنیاى درون آن‌ها وارد شوی. دنیاى آن‌ها را لمس کنی. در هوای آن‌ها نفس بکشی. توانایی‌های جسمی

و ذهنی دانش آموزان نابینا من بسیار متنوع و متفاوت است. هر کدام دنیا و دغدغه‌های خاص خودشان را دارند. برخی از آن‌ها آنقدر تیز و سریع هستند که در کمترین زمان، مطالب زیاد و متنوعی را یاد می‌گیرند. قدرت فراگیری برخی از دانش آموزان در برخی زمینه‌ها پایین است اما در زمینه‌های خاصی استعداد شگرفی دارند.

وک ادامه داد: در صورتی که ابزارها، امکانات و محتواهای مناسب در اختیار دانش آموزان نابینا قرار بگیرد و روش‌های تدریس هم با وضعیت جسمی و شرایط ذهنی و استراتژی‌های یادگیری آن‌ها تطابق یابد، می‌توانند علوم مختلف را فرا بگیرند. در عصر حاضر ابزارهای کمک آموزشی فراوانی توسعه یافته‌اند. دسترسی به این ابزارها فاصله افراد دارای معلولیت را از

افراد عادی از لحاظ توانایی‌ها کاهش داده است. **توانایی‌ها و محدودیت‌های ما را همانقدر که هست ببینند** وک افزود: دید مردم نسبت به دوره‌های قلیتر واقعی‌تر و عادی‌تر شده است. مردم باور می‌کنند که نابینایان هم می‌توانند مثل افراد عادی کار و زندگی کنند و به موفقیت برسند. البته

هنوز هم با وضعیت ایده‌آل فاصله داریم. خانواده‌ها باید وضعیت فرزندان نابینای خود را به رسمیت بشناسند. توانایی‌ها و محدودیت‌های ما را همانقدر که هست ببینند. نه کمتر و نه بیشتر. مردم ما را باور کنند و مسئولان به ما اعتماد کنند. نابینا باید زندگی کند. مثل بقیه افراد.

رضا حسینی، فارغ التحصیل رشته IT، زیر شاخه فناوری اطلاعات، در استودیو موسسه بصیر مشغول به کار است. وک به تولید محتوای صوتی و چاپی پرداخته و در روند آموزش به کم‌بینایان و نابینایان موسسه، دخیل است.

وک در گفت‌وگو با ایسنا گفت: افراد جامعه کشور ما به توانایی‌های ما اعتماد ندارند اما ما از مهره‌های کارآمد کشور بوده و هستیم. وک از سختی‌های مسیر شغلی و عدم پذیرش این قشر در جامعه گفت: در بسیاری از ادارت و شرکت‌ها، حتی حاضر به مصاحبه سنجیدن توانایی‌های من نبودند. ما نیز از همان

سیستم و رایانه افراد بی‌استفاده می‌کنیم و هیچ تفاوتی در مسیر شغلی یا تحصیلی نداریم. **نباید هیچ تفاوتی میان توانایی‌های یک بینا و یک نابینا قائل شد** وک در زمینه روند آموزش به نابینایان افزود: در دوره مهارت‌های کامپیوتری که توسط استادی بی‌نا از سازمان فنی و حرفه‌ای تدریس می‌شود، من همانند یک مترجم، آموزه‌ها را در قالب نرم افزارهای مخصوص قشر ما تبدیل کرده و به افراد ارائه می‌کنم؛ اما در نهایت، نتیجه به دست آمده یکی خواهد بود و نباید هیچ تفاوتی میان توانایی‌های یک بینا و یک نابینا قائل شد.

مسئولیت ما در قبال قشر نابینایان یک مسئولیت ملی است مدیرکل دفتر بهزیستی آذربایجان شرقی تأکید کرد: ما مسئولیتی ملی در قبال افراد دارای معلولیت بینایی داریم و تلاش می‌کنیم خدمات حمایتی و توانبخشی را با حفظ کرامت و احترام

به نیازهای فردی آنها توسعه دهیم. فرگل صاف، در گفت‌وگو با ایسنا، ضمن اشاره به شیوع و وضعیت آموزشی، درمانی و توانبخشی افراد دچار نابینایی در استان، بر ضرورت تقویت حمایت‌های اجتماعی، اشتغال و توانمندسازی تأکید و بیان کرد: برآورد شیوع نابینایی در کشور بین ۰٫۵ تا ۰٫۸ درصد جمعیت است. شیوع عیوب انکساری (نزدیک بینی، دوربینی و سایر عیوب انکساری) بین ۲۵ تا ۲۸ درصد و آب مروارید تا ۳۰ درصد برآورد می‌شود. همچنین ۷۵۴۲۹ نفر کل افراد دارای معلولیت تحت پوشش بهزیستی استان هستند که از این میان ۱۰۴۴۴ نفر دارای معلولیت بینایی اند

(معادل ۱۲٫۸ درصد از کل معلولین تحت پوشش). وک ادامه داد: ۶۳٫۳ درصد مردان و ۲۶٫۷ درصد این آمار را زنان تشکیل می‌دهند. شدت معلولیت نیز به ۱۶٫۴ درصد خیلی شدید، ۳۰٫۵ درصد شدید، ۳۲٫۲ درصد متوسط و ۱۹٫۹ درصد خفیف، تقسیم بندی می‌شود. ۶۷ درصد شهرى و ۲۳ درصد روستایی و ۶۵ درصد متاهل و ۲۵ درصد نیز غیرمتاهل هستند. بر اساس خوداظهاری افراد، حدود ۶۰ درصد از افراد دچار معلولیت بینایی بیکارند. ۲۰ درصد از افراد تحت پوشش دارای تحصیلات دانشگاهی اند. تحقیقات نیز نشان می‌دهد حدود ۶۴ درصد نقایص بینایی در دانش آموزان مربوط به دوره جنینی بوده و اغلب

جنبه ارثی دارد. وک توضیح داد: برنامه جامع توانبخشی شامل تشخیص نقص، اقدامات پزشکی، توان پزشکی برای استفاده از باقیمانده بینایی، آماده سازی و آموزش خانواده، آموزش‌های تحصیلی (شامل آموزش بریل و استفاده از وسایل کمک بینایی مانند ذره بین‌ها، تلویزیون‌های مدار بسته بزرگ‌نمایی، و کامپیوتر) و حمایت‌های اجتماعی و قانونی است. این اقدامات باید به صورت فردمحور و جامع اجرا شوند.

صحاف تأکید کرد: موفقیت توانبخشی مستلزم فراهم سازی مواردی همچون تقویت سایر ادراک‌های حسی، ایجاد فضای خانوادگی پرعاطفه و کم تنش، توانمندسازی حرکت و جهت یابی، توسعه مهارت‌های ارتباطی و خواندن و نوشتن، استعدادیابی و آموزش حرفه‌ای، ایجاد فرصت‌های تفریح سالم، تسهیل دسترسی به اشتغال، و حمایت‌های اجتماعی (ایاب

وذهاب، مسکن، ازدواج) و حمایت‌های حقوقی (حضانت، مالکیت، حقوق در محاکم) و... است. به گزارش ایسنا، در پایان صحاف از مسئولان محلی، سازمان‌های غیردولتی، نهادهای آموزشی و بخش خصوصی خواست تا در زمینه‌های پیشگیری، تشخیص زودهنگام، گسترش

خدمات توانبخشی، و ایجاد فرصت‌های اشتغال برای افراد دچار معلولیت بینایی همکاری نزدیک‌تری با بهزیستی استان داشته باشند؛ زیرا همکاری بین بخشی و توجه ویژه به توانمندسازی اقتصادی این عزیزان، کلید ارتقاء کیفیت زندگی آنان است.